

Avui com ahir?

O l'hora de la llibertat dels pobles hispànics és arribada o l'adveniment de la República no respondria a la significació històrica dels moments actuals. Un món nou malda per triomfar damunt les ruïnes d'un passat vergonyós i de trista recordança. I la lluita no és tan fàcil com alguns creien. Certes resistències passades de moda i extemporànies, certs prejudicis històrics d'un regust cavernari detestable, certs imperialismes ridículs i puerils, han demostrat a bastament que la victòria s'haurà de guanyar i que convé estar alerta pel que pugui succeir. Sàpiguen, però, els enemics de la tan desitjada concòrdia hispànica, que avui no és com ahir. La República és una sòlida garantia, perquè siguin respectats els drets dels pobles ibèrics, tant com ahir, la Monarquia, era un destorb insuperable pel restabliment d'un ordre jurídic fonamentat amb un esperit de dignitat i de justícia. Per això, als que creuen de bona fe que avui, com ahir, Catalunya serà vençuda, hem de dir-los que s'equivoquen. La nostra fe en l'esdevenidor, ha trobat, en la República, un punt d'apoi admirable, un aval valiosíssim i inquebrantable. L'Estatut de Catalunya serà un fet. Ahir hauria estat un somni, avui és una magnífica possibilitat que esdevindrà dintre d'un futur imminent, una realitat. La data del pròxim 2 d'agost serà pels catalans una fita gloriosa en el camí ascendent de la seva alliberació. La unanimitat amb què els Ajuntaments de Catalunya han votat l'Estatut de la nostra autonomia, té ja una significació patriòtica tan densa i expressiva, que al nostre entendre no n'hauria calgut cap altra. S'han volgut més proves. Doncs bé, diumenge les donarem portats pel gran amor que ens mou a obrar en aquesta hora de responsabilitat i de transcendència política. Cal que el clam viril de Catalunya ofegui les veus desafinades d'aquests tristíssims personatges que s'empenyen en viure en un món de fantasies, d'esquena sempre a les realitats vives del país. I cal, també, que els diguem que callin, que la seva boca no s'obri si les paraules que en surtin no han d'ésser res més que esquitxos de verí!

Proclama pro - Estatut

REUSENCES:

Mancaríem a un deure ineludible que ens imposa la nostra història política, i després en tindriem recança, si en aquests moments transcendents per l'avenir de la nostra pàtria, no ens adrecéssim a vosaltres, amics i ciutadans d'aquesta liberalíssima ciutat de Reus, per a dir-vos que el dia dos d'agost es celebrarà el plebiscit per tal que el poble, en funcions sobiranes, aprovi l'Estatut en el qual es reconeix la personalitat de Catalunya, i que ja ha estat aprovat per la Diputació de la Generalitat i tots els Ajuntaments de la nostra terra.

L'Estatut representa el desgreuge de l'ofensa que ens inferí als catalans aquell primer Borbó, l'any 1714; així com també l'estructuració natural que li correspon a la col·lectivitat catalana.

Tenim la seguretat que amb l'Estatut, tots els nostres problemes polítics i socials, fins avui investits d'una anormalitat crònica i perturbadora, seran fàcilment encausats per les vies del dret; car amb el nostre self-govern ens regiran els homes que estimaran i coneixeran les nostres coses, i deixarem d'ésser víctimes d'un règim centralista incomprensiu i despòtic.

Es un insult intolerable que als catalans, pel sol fet de voler la llibertat del nostre poble, se'ns vulgui fer passar per homes antiliberals i mancats d'esperit universalista.

Nosaltres, els catalans, podem dir ben alt que mai no hem tingut res a aprendre de cara a l'occident, i que en canvi totes les idees de renovació han entrat a Castella per les vies de Catalunya.

Ja en aquells temps que Catalunya era un estat lliure, la nostra organització era democràtica com cap altre poble de la terra, i en tota la llarga i negra història de les cases d'Austria i Borbònica, sempre han estat els catalans els que han lluitat amb més braó contra l'opressió dels dèspotes i per la consecució de les llibertats del poble.

Hem estat, vexats i dominats, durant més de dos segles, per la força d'uns monarques, els quals en nom d'una igualtat irritant, ens imposaven lleis que si bé responien a l'esperit i a les necessitats de Castella, per nosaltres eren impositives humiliants i perturbadores dels nostres sentiments i de les nostres necessitats econòmiques.

Se'ns moteja, injustament també, d'incomprensius i de manca de cordialitat envers els altres pobles d'hispania. Només cal repassar la història per veure que l'únic que mai no ha respectat ni ha sentit cap cordialitat per nosaltres és precisament l'Estat espanyol.

Perquè som liberals i universalistes, no sentim cap odi contra cap poble de la terra i molt menys contra els pobles d'Ibèria; però som conscients de la personalitat de Catalunya i volem que se'ns reconeguin, en un peu d'igualtat, tots els drets inherents i no podem admetre la tutela de ningú per entronitzat que es eregui.

Voldríem que cadascú dels reusencs, sense distincions de cap mena, medités un moment en la greu responsabilitat que contrauria si el dia dos d'agost s'abstingués de votar l'Estatut, i pensés que aquesta llibertat que es demana no és patrimoni seu, sinó de tots els catalans d'avui i dels que vindran.

Reusencs: Pel bon nom i la dignificació de la nostra ciutat, per l'alliberació de Catalunya i per la nostra condició de catalans vos demanem que voteu l'Estatut de Catalunya.

L'Espanya, l'Espanya gran de demà, no la d'ahir, que ells voldrien perpetuar amb una inconsciència política esfereïdora, ho exigeix i les exigències patriòtiques no poden ésser contrariades sense merèixer el dictat ignominiós de judes de la pàtria.

Que el gest plebiscitari que la terra catalana realitzarà, el dia 2

d'agost, davant del món civilitzat, sigui una rèplica enèrgica i eloqüent enfront de l'inconfessable actitud dels seculars enemics de la concòrdia, d'aquesta fèrtil i fructuosa concòrdia que esdevindrà, no en dubtem gens, el magnífic arc de triomf per on desfilirà la futura grandesa d'Espanya i de Catalunya.

SNOB

Notes breus

RATIFICACIONS

El Sr. Alcajà Zamora, en nom del Govern provisional, ha declinat els poders que li atorgà el poble en els moments revolucionaris del dia 14 d'abril. Els ministres havien anunciat que tan prest les Corts estessin constituïdes renunciarien llurs càrrecs per tal que l'Assemblea constituís un nou Govern. Els ministres han complert llur paraula, però en el gest hom hi ha vist un desig de quedar bé amb el compromís contret tot confiant, tanmateix, que no els caldria deixar els llocs que regenten. En la llur renúncia no hi havia fogsitat; hom demanava la substitució sense calor; ans bé el discurs del President prengué tot l'aire d'una sollicitud de ratificació.

Escrivim aquestes ratlles sense tenir encara coneixement del resultat del debat polític. Tot fa creure, però, que la Cambra haurà ratificat la confiança al Govern Provisional i hom seguirà, com ara, fins que les Corts tinguin enllestida la feina que els encomanà el cos electoral en les eleccions de juny.

Els darrers esdeveniments, sobretot els registrats a Andalusia, no deuen ésser aliens al canvi de criteri operat en els homes que formen el Gabinet i en els partits que representen. Pocs dies abans d'esclatar els sagnants successos, hom parlava amb insistència, de la formació d'un govern homogeni; un govern que tingués un caràcter més esquerrà; un govern que s'identifiqués més amb l'esperit de la Cambra; un govern que s'adigués més amb el sentir popular. Ara el Govern Provisional, com si volgués tancar de cop la possibilitat que siguin mostrades les divergències de dies passats, s'apinya, se cohesionava i es disposa a romandre en el seu lloc, després d'una tèbia i complimentosa renúncia.

Pel període constituent creiem que millor hauria servit els interessos del país un govern que reflexés més la voluntat popular. Les Corts no ho han entès així i han ratificat els poders als mateixos homes del període organitzador, homes, amb tot, que tenen contret un compromís amb Catalunya i que estem segurs que sabran complir-lo.

XEIX